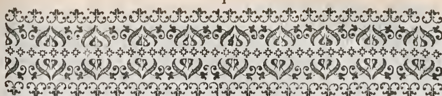
.602 126

QUÆSTIO MEDICA,

Cardinalitiis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 18 Februarii 1717.

M. MICHAELE PROCOPE COUTEAUX, Doctore Medico, Præside.

An Aër frigidus & siccus salubrior?

I.

MEDICINÆ pars ad praxim spectans, Theoreticâ cognitione præstantior. Hæc enim Systematibus sæpè falsis, saltem inconstantibus nititur, pro tempore, loco, varia apud varios; illa è sinu naturæ prodit, experientiâ probatur. Hujus pars duplex circa sanitatem occupata, quatenùs scilicèt vel præsentem conservat, ὑγιεινὴ insignita nomine; vel amissam recuperat, θεραπευτικὴ vocata. ὑγιεινῆς præcipua laus esto: Nusquàm enim θεραπευτικῆς operâ egemus nisi propter in vitæ ratione Erratum. Beatus ille qui bonâ valetudine gaudet. Sanitas auro pretiosior: faciliùs servatur præsens; amissa, vix, vel ægrè, & longo cum tempore, fastidio, redintegratur. Considerанda nobis igitur ea veniunt de quorum usu legitimo tractat hæc scientia. Res vulgò non naturales dicunt, eò quòd humani Corporis naturam, (compositionem puta,) non ingrediantur. Inter illa non infimum tenet locum Aër, vitæ spiritus haùd ineptè dictus: quamobrem qui dotibus ad sanitatem conservandam necessariis magis est præditus, is eligatur.

II.

SANITAS, cùm sit aptitudo in corpore ad exercendas actiones homini proprias cum facilitate, oblectamento, & quâdam constantiâ, & cùm posita sit in determinatâ mobilitate partium tàm firmarum quàm fluidarum, seipsam sensìm destruit mechanicâ ipsius molis humanæ

compage ; quìn etiam quotidiè deteritur ex abusu rerum non naturalium, quibus non tàm utimur quàm abutimur. Inter hæc, injuriæ & vicissitudines inevitabilis & necessarii semper Aëris, majori damno corpus afficiunt. Hujus itaque diligens delectus, & in præscribendis de ipsius usu legitimo, legibus, magna cautio habenda. Difficile tamèn ità promulgare has leges, ut observatio earum omni homini æqualiter prosit. Hujus difficultatis causa ab uniuscujuscunque ἰδιοσυγκρασία ut plurimùm pendet ; propter hanc enìm in variis hominibus sæpè numero unius & ejusdem Aëris effectus oppositi.

III.

AERIS nomine, intelligenda venit liquidi moles illa corpus nostrum immediatè ambiens ex omni parte, & quam inspiratu maximè ducimus. Hæc vel placida, tunc Aëris nomine simpliciter designatur; vel sæpiùs sensiliter commota, & Venti nomen sortitur. Ventus ergò merum Aëris accidens. Ventorum differentia seu divisio generalis in erraticis & regularibus admittitur, & quidèm appositè ; illi enim ex incertâ regione, hi à certâ mundi plagâ, spirant. Regularium præprimis habenda ratio : Erratici nempè à locis præsertìm pendent. Illorum quidam anniversarii, Cardinales alii dicuntur quòd à quatuor veluti mundi Cardinibus spirent.

Nam modò purpureo vires carpit Eurus ab ortu,
Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.
Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab Arcto,
Nunc Notus adversâ prælia fronte gerit.

Aëris, sicut & Ventorum, potestas omnis tùm à substantiâ, subtili vel crassâ, vaporibus repletâ vel iisdem orbâ ; tùm à primis qualitatibus, oritur & agit in nobis. Magna in Aëris delectu habenda cautio. Aquilonem crede, seu frigidum & siccum sanitati magis convenientem, utpotè qui minores noxas, quàm cæteræ species corporibus infert ; & à quo præterea humani corporis functiones ab ipso pendentes ad amussìm peraguntur.

IV.

BONA respiratio, insensilis perspiratio laudabilis, functiones in nobis ab Aëre præsertìm pendentes. Utraque faciliùs in Aëre frigido sicco peragi docet natura ; his enim dotibus Aër præditus suo gaudet elaterio ; Unde pulmonis explicatio facilior, in ejus vasis contenti sanguinis divisio major, conquassatio, tritus fortior. Ex pulmonibus in sinistrum cordis ventriculum, & à corde per Aortam in omnes corporis partes sanguinis ejusdem validior impulsus, expeditus circuitus ; à qui-

bus vita, motus, ſecretiones dependent omnes. Quod verò ad inſenſilem perſpirationem ſpectat, audi SANCTORIUM à SANCTORIO. Aër » frigidus, lavacra frigida, corpora robuſta calefaciunt, eaque auferendo ſuperfluum, reddunt leviora. Idem pauló infrà in Aëre frigido » ſalubri, (ideſt ſicco,) prohibetur quidem perſpiratio, denſantur meatus, ſed roborantur fibræ & perſpirabilis retenti pondus, nec lædit, nec ſentitur. De Aëribus quoque ſermonem faciens divinus Senex, frigidum & ſiccum ità commendat : Tempeſtates, inquit, Aquiloniæ » quidem ſolida reddunt corpora, tùm etiam firma & ad motum expe- » tita, & benè colorata. *Statices Sectione 2. Aphor. 1.* *Statices Sectione 2, Aphor. 7.* *Aphor. 17. Lib. 3.*

V.

AER calidus, humidiſſima Oculorum, Narium, Aurium, Oris, Aſperæ Arteriæ diſſipat; Vaſcula exſiccat, Pulmonis cruorem magis cogit; utrâque causâ Pulmonis actiones impedit; multos morbos indè oriundos excitat; humores ſemper tenuiores auffert, diſſipat mobiliora, lentiora aggregat, compingit, exſiccat; ergo partes Aquoſas, Spirituoſas, Salinas volatiles, aſſiduò diminuit : Contra verò Salina fixiora, Olea craſſa & tenacia, Acria exuſta, tùm terreſtria fixa auget, accumulat, in Maſſas irreſolubiles unit; hinc itaque Immeabilitas humorum, ſimul elongatio & debilitatio ſolidorum, & quæ indè ſequuntur obſtructio, exſiccatio, inflammatio, coctio læſa & impedita. » In Aëre » calido corpus eſt minoris roboris, tùm quia cum perſpiratione exha- » lat aliquid bonorum ſpirituum, tùm quia calor non eſt concentratus : » ità Sanctorius. Si Aër ſit humidus, laxat, ſolvit, debilitat; fibras imprimìs Pulmonales, ſerum Pulmonis retinet, auget, accumulat, perſpirationem in his prohibet. Hinc Aër Auſtrinus omnium poſſimus undè. *Statices Sectione 2. Aphor. 25.*

Lethiferis calidi ſpirarunt æſtibus Auſtri.

» Auſtri cum ſuis collateralibus, inquit Hyppocrates, calidi ſunt & hu- » midi, Nubium & Pluviarum parentes. Idem alibi, Auſtrinæ tempe- » ſtates corpora planè reſolvunt & humidiora reddunt, tùm etiam » Auditus graves; & capitis gravitates, Vertigines inducunt tenebri- » coſas, tùm ipſis oculis totique corpori in movendo difficultatem affe- » runt, alvumque humidam reddunt. Notus etiam humidus nocet corporibus; quandò *Aphor. 5. Lib. 3.* *Aphor. 17. Lib. 3.*

. . . . . Madidis notus evolat alis,
Terribilem, piceâ tectus caligine vultum :
Barba gravis Nimbis, canis Fluit unda capillis,
Fronte ſedent Nebulæ, rorant pennæque ſinuſque.

605'

Itaque Venti calidi, humidi habent noxas & Nocumenta; Audiendus jàm Boerrhave, Aër purus, inquit, campeſtris, Montanus, frigidior, laudatur præ cæteris. Si tamen purus & vacuus exhalationibus, ſiccus ſcilicèt, nec vaporibus gravis.

' *De Dietâ ad Longævitatem.*

Ergo Aër frigidus & ſiccus ſalubrior.

Proponebat Pariſiis GABRIEL-ANTONIUS JACQUES, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1717.

Typis JACOBI QUILLAU, Univerſitatis, & Facultatis Medicinæ Typographi.